

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ 23/3-5/1
2023 yil « 31 » avgust

«TASDIQLAYMAN»

Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti
rektori O.A. Ataniyozova

2023 yil « 31 » _____

ICHKI KASALLIKLAR
FANI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	900 000	– Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910 000	– Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910400	– Tibbiy profilaktika ishi

Fan / modul kodi		O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
		2023-2024	5/6	4,5	
Fan / modul turi		Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy		Qoraqalpoq/O'zbek/Rus			
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Ichki kasalliklar	108 (36/72)	54	162	

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishning maqsadi: tibbiyot kasbiga kirish, tibbiy etika va deontologiya asoslarini bilish, bemorlar parvarishi, ichki kasalliklarning turli variantlarida, shuningdek, ba'zi keng tarqalgan kasalliklarning atipik kechishida, kam uchraydigan kasalliklarning tipik kechishida klinik tashxis qo'yish va uni asoslashni, ularning asoratlari oldini olish va standartlar asosida davolash ko'nikmasini shakllantirishdan iborat.

Fanni o'qitishning vazifalari: bemorlar parvarishini asosiy yo'nalishlarini bilish, tibbiy etika va deontologiya qoidalariga amal qilish, anamnestik ma'lumotlar va fizikal tekshiruv usullariga asoslangan holda bemorlarni organlar bo'yicha umumiy ko'rikdan o'tkazish, laborator va instrumental tekshirish usullari natijalarini interpretatsiya qilishni o'rgatish, ichki kasalliklar etiologiyasi, patogenezi, klinikasi, tasnifi, klinik ko'rinishlari, qiyosiy tashxislash, asoratlari, davosi va profilaktikasi bo'yicha bilimlarni shakllantirish, a'zolar sistemasi bo'yicha kasallardan anamnez yig'ish va tekshirishlar o'tkazish malakasini rivojlantirish, kasalliklarning asosiy klinik mezonlarini aniqlashni o'rgatish, talabalarda dastlabki va klinik tashxis qo'yish, tekshirish rejasi, vrach taktikasini tuzish, bemorga kompleks davo buyurish va davo samaradorligini aniqlash jarayonlarini o'rgatishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

5-semestr:

1-mavzu. O'choqli va krupoz pnevmoniya.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

2-mavzu. O'tkir va surunkali bronxitlar. Bronxial astma.

Etiologiya, patogenezi, tasnifi, kechishi, klinikasi, asoratlari, diagnostikasi, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

3-mavzu. Gipertoniya kasalligi. Gipertonik krizlar. Simptomatik arterial gipertenziyalar.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi. Parhezning ahamiyati.

4-mavzu. YIK. Stenokardiyalar.

Etiologiya, patogenezi, tasnifi, kechishi, klinikasi, asoratlari, diagnostikasi, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

5-mavzu. YIK. Miokard infarkti.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, kasallikning asoratlari, davolash standartlari va profilaktikasi.

6-mavzu. Yurak yetishmovchiligi.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

7-mavzu. O'tkir revmatik isitma.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

8-mavzu. Yurakning orttirilgan nuqsonlari.

Etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

9-mavzu. Infektsion endokardit.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

6-semestr:

10-mavzu. Surunkali gastrit. Me'da va 12 barmoq ichak yara kasalligi.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi. Me'da va 12 barmoq ichak yara kasalligi asoratlarini davolash tamoyillari.

11-mavzu. Surunkali enterit. Surunkali kolit.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

12-mavzu. Surunkali gepatitlar. Jigar sirrozi.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

13-mavzu. Surunkali pielonefrit. Surunkali glomerulonefrit.

Etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

14-mavzu. Surunkali buyrak kasalligi.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi. Gemodializ.

15-mavzu. Bo'g'im kasalliklari: Revmatoidli artrit. Osteoartroz.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

16-mavzu. Biriktiruvchi to'qimaning diffuz kasalliklari: TQB. Sistemali sklerodermiya.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, kasallikning diagnostik mezonlari, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

17-mavzu. Temir tanqisligi kamqonligi. V 12-folat kislotasi tanqisligi kamqonligi. Leykoz: o'tkir va surunkali.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

18-mavzu. Qandli diabet. Tarqalgan zaharli bo'qoq.

Kasallikning etiologiyasi, patogenezi, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish usullarini o'rganish, laborator va instrumental tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

5-semestr:

1. O'choqli va krupoz pnevmoniya.
2. O'tkir va surunkali bronxitlar. Bronxial astma.
3. Gipertoniya kasalligi. Gipertonik krizlar. Simptomatik arterial gipertenziyalar.
4. YIK. Stenokardiyalar.
5. YIK. Miokard infarkti. Yurak yetishmovchiligi.
6. O'tkir revmatik isitma.
7. Yurakning orttirilgan nuqsonlari.
8. Infeksion endokardit.
9. Miokardit. Perikarditlar.
10. Surunkali gastrit. Me'da va 12 barmoq ichak yara kasalligi.
11. Surunkali enterit. Surunkali kolit.
12. Surunkali hepatitlar. Jigar sirrozi.

6-semestr:

13. Surunkali pielonefrit. Surunkali glomerulonefrit.
14. Surunkali buyrak yetishmovchiligi.
15. Bo'g'im kasalliklari: Revmatoidli artrit. Osteoartroz.
16. Biriktiruvchi to'qimaning diffuz kasalliklari: TQB. Sistemali sklerodermiya.
17. Temir tanqisligi kamqonligi. V 12-folat kislotasi tanqisligi kamqonligi. Leykoz: o'tkir va surunkali.
18. Qandli diabet. Tarqalgan zaharli bo'qoq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

5-semestr:

1. O'pka raki kasalligi haqida ma'lumot.
2. O'pka arteriyasi tromboemboliyasi diagnostikasi va shoshilinch yordam ko'rsatish chora tadbirlari.
3. Yurak aritmiyalarida kechiktirib bo'lmaydigan yordam choralari.
4. Ateroskleroz. Etiologiya, patogenezi, klinika, tekshiruv usullari, kechishi, davolash.

5. O'pkaning surunkali obstruktiv kasalliklari.
6. O'pka emfizemasi. Etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv usullari, kechishi, davolash.
7. Uch tabaqali qopqoq yetishmovchiligi. Etiologiya, patogenez, klinika, tekshiruv usullari, kechishi, davolash.
8. O'tkir chap qorincha yetishmovchiligida kechiktirib bo'lmaydigan yordam choralari.
9. O'pka shishida kechiktirib bo'lmaydigan yordam choralari.

6-semestr:

10. Buyrak va peshob ajratish a'zolari kasalliklarini zamonaviy tekshirish usullari
11. Gastroezofageal refluyus kasalligi.
12. Vilson-Kanovalova kasalligi.
13. O't yo'llari diskineziyasi.
14. Kron kasalligi.
15. Bo'g'im kasalliklar differentsial diagnostikasi (SQB, SSD, RA, DOA).
16. Qandli diabet 2 tip asoratlari va ularni profilaktikasi.
17. Ichak ta'sirlanish sindromi.
18. Tarqalgan zaharli bo'qoq kasalligida yurak qon tomir tizimidagi o'zgarishlar.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- eng ko'p tarqalgan pulmonologik, kardiologik, revmatologik, gastroenterologik, nefrologik, gematologik va endokrinologik kasalliklarning etiologiyasi, patogenez, klassifikatsiyasi, klinikasi, asoratlarini bilish, qiyosiy taqqoslash, kasallikka tashxis qo'yish, tekshiruv va kompleks davolash rejasini tuzish, artroskopiya, teri-mushak loskuti biopsiyasi, me'da-ichak traktini endoskopik tekshiruvi, umumiy va ekskretor urografiya, buyrak arteriyalari angiografiyasi qorin bo'shlig'i punktsiyasi to'g'risida *tasavvurga ega bo'lishi*;

- bemorlardan anamnestik ma'lumotlarni yig'a bilish (kasallik va hayot anamnezi), fizikal tekshiruv usullariga asoslangan holda bemorlarni organlar bo'yicha umumiy ko'rikdan o'tkazish, taxminiy tashxisni shakllantirish va asoslash, bemorni tekshirish rejasini tuzish, umumiy klinik laborator tekshiruvlar natijalarini: umumiy qon va siydik tahlili, qonning bioximik tahlili, oshqozon shirasini tekshirish, timol va sulema sinamallari, Zimnitskiy va Nechiporenko sinamallarini koprogramma, axlatning bakteriologik ekma natijalarini interpretatsiya qila olish, klinik va yakuniy tashxis qo'yish va asoslash, rejali davolashni tavsiya etishni, kasallik asoratlari va ularning oldini olishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

• revmatologik, gastroenterologik, nefrologik kasalliklar bilan ogʻrigan bemorlarni tekshirish, bemorni professional soʻroq va koʻrikdan oʻtkazish, qonning umumiy, bioximik immunologik, serologik tahlili, sinovial suyuqlik tahlili natijalarini interpretatsiya qilish, meʼda-ichak traktini endoskopik tekshiruvi, bariyli rentgenografiya, umumiy va ekskretor uroografiya, ichki aʼzolar UTT tekshiruvi natijalari asosida xulosa qilish, kasallik tarixini toʻgʻri yuritish *koʻnikmalariga ega boʻlishi* kerak.

VI. Talim texnologiyalari va metodlari:

- maʼruza;
- amaliy mashgʻulotlar;
- oʻquv metodik ishlanmalar (darsliklar, qoʻllanmalar, oʻquv-metodik tavsiyanomalar, test savollari va situatsion masalalar toʻplami va h.q.);
- videoroliklar;
- prezentatsiyalar;
- tematik bemor;
- kasallik tarixi.

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni toʻla oʻzlashtirish, tahlil natijalarini toʻgʻri aks ettira olish, oʻrganilayotgan mavzular haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.

Asosiy adabiyotlar:

1. Gadayev A.G. Ichki kasalliklar, Darslik. T: Turon Zamin Ziyo, 2021 y. (lotin).
2. Xolmatova B.T., Karimov M.Sh. Tibbiyot kasbiga kirish. Darslik. Toshkent. 2021 yil.
3. Gadayev A.G. Ichki kasalliklar, Darslik. T: Turon Zamin Ziyo, 2018.
4. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Gadayev A.G.; Karimov M.Sh.. T. 2012.
5. Моисеева В.С., Мартынова А.И., Мухина Н.А. Внутренние болезни. Учебник в двух томах. Москва. 2018 г.

Qoʻshimcha adabiyotlar:

1. Gadayev A.G., Rozikov A.A., Raximova M.E. Amaliy elektrokardiografiya. - Toshkent. Turon Zamin Ziyo, 2016 й.
2. Струтынский А.В. "Основы семиотики заболеваний внутренних органов" М. 2013 й. МЕДпресс-информ.

3. Перевод с английского под редакцией акад. РАМН Ивашкина В.Т. “Внутренние болезни по Дэвидсону” Геотар М. 2009 й.
4. Скот Стерн, Адам Сайфу, Дайн Олткорн “От симптома к диагнозу”, Руководство для врачей, Геотар М. 2008 й.
5. Барбара Батес, “Руководство по клиническому обследованию больного”, перевод с английского, дополненный, Геотар М. 2008й.
6. Harrison's Textbook Principles of Internal Medicine-19th Edition – 2015.

Axborot manbaalari

1. www.medbook.ru
2. www.medlibrary.ru
3. www.medline.ru
4. www.tma.uz
5. www.ziyonet.uz
6. www.ssv.uz

Fan dasturi Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti huzuridagi ta’lim sohalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi soha Kengashning 2023 yil -avgustdagi -sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.

Fan / modul uchun ma’sullar:

A.U.Ermekbaeva – Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti “Ichki kasalliklar va oila tibbiyoti” kafedrasini mudiri, tibbiyot fanlari doktori (DSc)

D.B.Xoshmuratov – Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti “Ichki kasalliklar va oila tibbiyoti” kafedrasini o‘qituvchisi.

Taqrizchilar:

P.Menlimuratov – Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti “Xalq tabobati va ichki kasalliklar propedevtikasi” kafedrasini o‘qituvchisi, tibbiyot fanlari nomzodi

R.Xalmuratova – RKTTM, Nefrologiya bo‘limi mudiri.